

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 12. července 2011

k národnímu programu reforem Estonska na rok 2011 a stanovisko Rady k programu stability Estonska na období 2011–2015

(2011/C 213/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik⁽¹⁾, a zejména na čl. 5 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 26. března 2010 schválila Evropská rada návrh Komise zahájit novou strategii pro zaměstnanost a růst, Evropa 2020, založenou na intenzivnější koordinaci hospodářských politik, které se zaměří na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření, aby se posílil evropský potenciál pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.
- (2) Dne 13. července 2010 přijala Rada doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (2010–2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států⁽²⁾, které společně tvoří „integrované hlavní směry“. Členské státy byly vyzvány, aby vzaly integrované hlavní směry v úvahu v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.
- (3) Dne 12. ledna 2011 přijala Komise první roční analýzu růstu představující pro EU začátek nového cyklu správy

ekonomických záležitostí a prvního evropského semestru, v němž se provádí integrovaná ex ante koordinace politiky, vycházející ze strategie Evropa 2020.

- (4) Dne 25. března 2011 potvrdila Evropská rada priority pro fiskální konsolidaci a strukturální reformy (v souladu se závěry Rady ze dne 15. února a 7. března 2011 a v návaznosti na roční analýzu růstu vypracovanou Komisí). Zdůraznila, že je třeba se přednostně zaměřit na návrat ke zdravým rozpočtům a fiskální udržitelnosti, na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím reforem trhu práce a na další úsilí o posílení růstu. Požádala členské státy, aby promítly tyto priority do konkrétních opatření, jež budou součástí jejich programů stability či konvergenčních programů a národních programů reforem.
- (5) Dne 25. března 2011 Evropská rada rovněž vyzvala členské státy účastníci se Paktu euro plus, aby představily své závazky včas tak, aby mohly být zahrnuty do jejich programů stability či konvergenčních programů a národních programů reforem.
- (6) Estonsko předložilo dne 29. dubna 2011 svůj program stability na období 2011–2015 za rok 2011 a svůj národní program reforem na rok 2011. Aby se vzaly v úvahu jejich vzájemné vazby, byly oba programy posuzovány současně.
- (7) Celosvětová finanční krize dopadla na Estonsko obzvláště tvrdě a to posílilo zvrát na domácím trhu s nemovitostmi a ve spotřebě, jež se právě nacházely ve stádiu silné konjunktury. Kumulativní ztráta HDP dosáhla v období 2008–2009 19 % a nezaměstnanost se v roce 2010 zvýšila téměř čtyřnásobně na 16,8 %. Ekonomika se však rychle vzpamatovala a očekává se, že v následujících letech dojde ke zrychlení růstu reálného HDP. Oživení bylo taženo hlavně vývozem, ale domácí poptávka nabírá na síle především díky silným investicím. Zlepšené vyhlídky růstu se kladně projeví na trhu práce. Míra zaměstnanosti se nedávno výrazně zvýšila, přestože dlouhodobá nezaměstnanost zůstává stále vysoká. Zatímco ve srovnání s minulým rokem rostla inflace rychleji, v souladu s vývojem světových cen komodit se očekává její zmírnění.
- (8) Na základě posouzení programu stability podle nařízení (ES) č. 1466/97 zastává Rada názor, že makroekonomický scénář, z něhož rozpočtové projekce vychází, je

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Rozhodnutí Rady 2011/308/EU ze dne 19. května 2011 o hlavních zásadách politiky zaměstnanosti členských států (Úř. věst. L 138, 26.5.2011, s. 56) stanoví, že platí i pro rok 2011.

realistický. Dosáhnout střednědobého cíle strukturální rovnováhy do roku 2013 a udržet jej po zbývajících dobu trvání programu stability na stejné úrovni s tím, že se usílí v roce 2013 a v následujících letech zaměřit na dosažení strukturálního přebytku, je cílem střednědobé rozpočtové strategie programu. Podle projekce má celkový rozpočet veřejných financí v roce 2013 dosáhnout přebytku, zatímco v krátkodobém horizontu se očekává určité navýšení celkového schodku v důsledku jednorázového dopadu environmentálních investic do uhlíkových kreditů. Rozpočtová korekce programu stability je založena na omezení růstu výdajů na vládní spotřebu. Program stability poskytuje některé informace týkající se opatření zaměřených na dosažení plánovaného stavu rozpočtu a dosavadní historie plnění fiskálních cílů snižuje riziko jejich nesplnění v nadcházejících letech. Zejména plánované reformy usilují o zvýšení efektivity v několika oblastech, jako je vzdělávání a aktivní politika zaměstnanosti. Rizika spojená s rozpočtovými cíli se tak zdají být vcelku vyrovnaná. Co se však týče budoucích rozpočtů, bude důležité poskytnout klíčové údaje o opatřeních k dalšímu zlepšení efektivity veřejných výdajů a tím podpořit provádění programu stability.

- (9) Dlouhodobá nezaměstnanost je stále vysoká, přičemž jednotlivé regiony vykazují velmi odlišnou a trvalou míru nezaměstnanosti. Navzdory významnému nárůstu od roku 2009 zůstává financování aktivní politiky zaměstnanosti jedním z nejnižších v EU a výsledkem toho je nízký podíl nezaměstnaných, jimž se dostává aktivní podpory. Estonský trh práce je poměrně pružný a byl posílen rozhodnutím odložit navýšení dávek pojištění v nezaměstnanosti, které je obsaženo v balíčku pracovněprávních předpisů, až do roku 2013. Přes tuto pružnost má Estonsko poměrně velké daňové zatížení práce, což by mohlo mít negativní důsledky pro nabídku a poptávku na trhu práce. Tento problém je zvláště naléhavý z hlediska vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí a osob s nízkou kvalifikací, jež jsou vystaveny riziku chudoby. Reformy usilující o snížení příspěvků na sociální pojištění jsou sice krokem správným směrem, ale musí se uskutečnit spolu s posílením stavu rozpočtu. Zvýšení efektivity by se dalo dosáhnout také přísnějším prověřováním majetkové situace žadatelů tak, aby se prostředky lépe využily na další dávky.
- (10) Náročnost na zdroje je v Estonsku jednou z nejvyšších v EU. Částečně je to zapříčiněno výrobní strukturou soustředěnou v energeticky náročných odvětvích a průmyslu. Dalším činitelem je nízká energetická účinnost na úrovni jednotlivých odvětví. Ve svém národním programu reforem udává Estonsko jako vnitrostátní cíl úspor energie uspořit do roku 2016 9 % energie ve srovnání s projekcemi (16 % do roku 2020 v národním programu reforem). Kromě toho existuje jen málo informací o tom, jak a kdy budou opatření provedena a jaké budou jejich očekávané výsledky. V oblasti energetické účinnosti proto existuje další potenciál na její zlepšení. Zvýšení energetické účinnosti může mít pozitivní dopad

na životní prostředí a na bezpečnost dodávek energie, ale také na snížení inflačních tlaků a zlepšení nákladové konkurenceschopnosti.

- (11) Bez ohledu na celkově vysoký podíl osob s terciárním vzděláním by další reforma vzdělávacího systému na všech úrovních mohla pomoci vyřešit mezery v nedostatku kvalifikací, velký počet škol a institucí terciárního vzdělávání a nedostatečné zaměření na odborné vzdělání vedoucí k vysokému podílu osob bez odborné kvalifikace. Vzhledem k současným demografickým trendům je zlepšování kvality lidského kapitálu důležité pro posílení potenciálního růstu ve střednědobém horizontu. Zejména probíhající snaze zvýšit podíl obchodovatelných odvětví by mohlo pomoci, kdyby se podařilo zajistit, aby terciární vzdělání bylo zaměřeno na oblasti, jež mají klíčový význam pro hospodářství (například inženýrství). Provádění reformy vzdělávacího systému by rovněž přispělo ke zlepšení efektivity veřejného sektoru, neboť stávající systém vzdělávání je na místní úrovni příliš roztržštěný, což má za následek jak neefektivnost dotací, tak nekvalitní služby.
- (12) V rámci Paktu euro plus přijalo Estonsko řadu závazků. Tyto závazky obsahují opatření na řešení udržitelnosti veřejných financí, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti. Z fiskálního hlediska se v paktu počítá s dosažením vyrovnaného rozpočtu do roku 2013 a jeho přebytku v roce 2014, se začleněním požadavku vyrovnaného rozpočtu ve veřejném sektoru do zákona o státním rozpočtu, jakož i s prvními kroky směrem k reformě zvláštních důchodových režimů. Plánují se některé daňové pobídky na podporu zaměstnanosti. Pokud jde o konkurenceschopnost, opatření se zaměřují na inovace, vysokoškolské vzdělávání a reformu veřejné správy. Závazky obsažené v paktu odrážejí plány představené v národním programu reforem. Cílům přijatým v rámci v paktu by prospěla další opatření zaměřená na posílení politik zaměstnanosti, jakož i na řešení otázek spojených s účinným využíváním zdrojů a trhem s energií. Závazky přijaté v rámci Paktu euro plus byly vyhodnoceny a při zpracování doporučení k nim bylo přihlédnuto.
- (13) Komise posoudila program stability a národní program reforem, včetně závazků přijatých v rámci Paktu euro plus. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku Estonska, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, vzhledem k nutnosti posílit celkovou správu ekonomických záležitostí EU tím, že budou rozhodnutí členských států zahrnovat vstupy na úrovni EU. V této souvislosti má Komise za to, že přestože opatření k dosažení plánovaného stavu rozpočtu by měla být v dalších rozpočtech upřesněna, dosavadní výsledky estonských orgánů snižují riziko nedodržení fiskálních cílů. Měla by být přijata další opatření zaměřená na posílení politik zaměstnanosti a zajištění lepších pobídek k práci, na posílení lidského kapitálu prostřednictvím rozsáhlé reformy vzdělávacího systému, jakož i na řešení otázek spojených s účinným využíváním zdrojů a trhem s energií.

(14) Rada na základě tohoto hodnocení přezkoumala program stability Estonska na rok 2011 a její stanovisko⁽¹⁾ se odráží zejména v jejím doporučení v bodě 1 níže. S ohledem na závěry Evropské rady ze dne 25. března 2011 Rada přezkoumala národní program reform Estonska,

DOPORUČUJE, aby Estonsko v období 2011–2012 provedlo tato opatření:

1. Nejpozději do roku 2013 dosáhnout strukturálního přebytku a v roce 2012 omezit schodek rozpočtu na maximálně 2,1 % HDP a přitom pokračovat v přísné kontrole výdajů a zvyšovat efektivitu veřejných výdajů.
2. Podpořit poptávku na trhu práce a snížit riziko chudoby rozpočtově neutrálním snížením zatížení v oblasti daní a sociálního zabezpečení, jakož i zlepšením účinnosti aktivní politiky zaměstnanosti pomocí opatření zaměřených na mladé lidi a dlouhodobě nezaměstnané, zejména v oblastech s vysokou nezaměstnaností.

3. Zajistit provedení plánovaných pobídek ke snížení energetické náročnosti a zejména u budov a v odvětví dopravy zlepšit energetickou účinnost ekonomiky, včetně zajištění lepšího fungování trhu.

4. Při provádění reformy vzdělávacího systému upřednostňovat opatření zlepšující dostupnost předškolního vzdělávání a zvyšující kvalitu a dostupnost odborného vzdělání. Sladit výsledky vzdělávání s potřebami trhu práce a pro pracovníky s nízkou kvalifikací vytvářet příležitosti k účasti na celoživotním vzdělávání.

V Bruselu dne 12. července 2011.

Za Radu
předseda
J. VINCENT-ROSTOWSKI

⁽¹⁾ Podle čl. 5 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97.